

قانون و گزارش پرستاری

به انضمام اهمیت مدارک و اسناد پزشکی و انواع فرم های پرونده بیمار

..... مؤلفین :.....

زهرا ایازی

[کارشناس ارشد آموزش پزشکی - کارشناس پرستاری]

نسرین خسروی

[کارشناس پرستاری]

سرشناسه	ایبازی، زهرا، ۱۳۵۶ -
عنوان و نام پدیدآور	قانون و گزارش پرستاری به انضمام اهمیت استاندارد پزشکی و انواع فرم‌های پرونده بیمار مولفین زهرا ایبازی، نسرين خسروی.
وضعیت ویراست	ویراست ۲.
مشخصات نشر	تهران: جامعه‌نگار؛ شهرکرد: دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی استان چهارمحال بختیاری، ۱۳۹۲.
مشخصات ظاهری	۲۰۰ ص:، جدول، نمودار.
شابک	۹۹۰۰۰ ریال: ۹۹۰۰۰-۱۰۱-۲۵۰-۱-۶۰۰-۹۷۸
وضعیت فهرست‌نویسی	فتیبا
یادداشت	چاپ قبلی کتاب تحت عنوان "قانون و گزارش پرستاری" توسط همین انتشارات در سال ۱۳۸۸ منتشر شده است.
یادداشت	کتابنامه.
موضوع	قانون و گزارش پرستاری.
موضوع	مدارک پرستاری.
موضوع	پرستاران - خطای شفلی
موضوع	پرستاری - قوانین و مقررات
موضوع	اخلاق پرستاری
شناسه افزوده	خسروی، نسرين، ۱۳۵۲-
شناسه افزوده	دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی استان چهارمحال بختیاری
رده‌بندی کنگره	۱۳۹۲ ق ۱۹ / الف ۶۱۰ / ۷۳ R 150
رده‌بندی دیویی	۶۱۰ / ۷۳
شماره کتاب‌شناسی ملی	۳۲۰۱۹۰۵

این اثر، مشمول قانون حمایت از مؤلفان و مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸ است، هر کس تمام یا قسمتی از این اثر را بدون اجازه‌ی مؤلف (ناشر)، نشر یا پخش یا عرضه کند، مجرم بدین قانونی قرار خواهد گرفت.

- قانون و گزارش پرستاری
- مؤلفین: زهرا ایبازی، نسرين خسروی
- ناشر: جامعه‌نگار با همکاری دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهرکرد
- ویراست دوم
- نوبت و سال: اول / ۱۳۹۲ شمارگان: ۲۰۰۰ نسخه
- صفحه‌آرایی: ماریا بحری‌نژاد؛ طرح جلد: مهدی انوشیروانی
- لیتوگرافی: آبرنگ؛ چاپ: آفرنگ؛ صحافی: چاوش
- بها: ۹۹۰۰ تومان
- شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۱۰۱-۲۵۰-۱-۶۰۰-۹۷۸

تهران: خ انقلاب - مقابل درب اصلی دانشگاه تهران - خ فخر رازی - خ نظری غربی - شماره ۸۲ - تلفن: ۶۶۴۹۳۷۱۶ - ۶۶۴۹۴۱۸۷
فروش اینترنتی: www.jameenegar.com

• اراک: حیدری • اردبیل: خیام • ارومیه: شاهد اینترگران • اصفهان: پارسا - کیا - رازی - پژواک • اهواز: انتشارات - نسیم • بابل: اندیشه - علیزاده • بجنورد: بهنشر • بروجرد: ولایت • بندرعباس: بوشهر: کتاب فروشی عمادی • بیرجند: آدین • تالش: جامعه‌نگار • تبریز: شیرنگ - بابک • تنکابن: میرچی • جهرم: کلبه کتاب • خرم‌دره: معلم • ۲ خرم‌آباد: نشر دانشگاهیان • وشت: دانشگاه آزاد - طالبان - ارجمند - مرده • زابل: رازی • زاهدان: کالج • زنجان: شهر کتاب • ساری: هدف - دانشجو • سبزوار: نشر آرس • شیراز: مرکز کتاب دانشگاه علوم پزشکی شیراز - جمالی • قم: فاضل • قوچان: تواندیش • کاشان: خانه کتاب • کرمان: پایروس • کرمانشاه: دانشمند - جهان کتاب • گرگان: جلالی • گناباد: کتابستان • مشهد: مجد دانش - نمایشگاه علوم پزشکی • همدان: روزاندیش

بسمه تعالی

تهیه و تدوین مجموعه قوانین و مقررات، یکی از شیوه‌های مطلوب دستیابی و بهره‌مندی شاغلان در رشته‌های تخصصی از ضوابط و معیارهای حاکم بر امور تخصصی و اجتماعی می‌باشد. خصوصاً برای شاغلان در رشته‌های پزشکی که فرصت مطالعه کتب قانون را ندارند، با پیشرفت‌های جدید، وضع قوانین و مقررات صنفی و حرفه‌ای وجوب کامل دارد.

در زمینه علم پزشکی که ظرایف و پیچیدگی‌های خاص خود را دارد و عدم اطلاع از قوانین نیز مانع اعمال قوانین نمی‌شود، و چه بسا افرادی از روی خیرخواهی اقداماتی انجام می‌دهند ولی به علت عدم انطباق با قوانین، ایشان را متحمل مجازات و کیفرهای خاص خود می‌نماید.

مجموعه حاضر که به همت چند تن از پرستاران دلسوخته برای این رشته تدوین شده، مجموعه نسبتاً کاملی از قوانین، مقررات و مجازات‌هایی است که در رشته‌های پزشکی به طور عام و در رشته پرستاری به طور خاص حاکم است و کلیه افرادی که با این رشته به نحوی از انجام سروکار دارند به آن نیازمندند.

قوانین و مقررات پزشکی خصوصاً بخشی از قوانین جزای پزشکی از جمله قوانینی هستند که به لحاظ انطباق مصوبات مجمع تشخیص مصلحت نظام با قوانین مصوب مجلس شورای اسلامی، تعیین مقدم و مؤخر، ناسخ و منسوخ و استناد و بهره‌برداری از آن امری دشوار است. بخصوص وقتی نظر شورای نگهبان در تعارض با نظر مجلس شورای اسلامی باشد، این موضوع پیچیدگی خاصی در زمینه قوانین حاکم بر مرجع اختصاصی قضایی وابسته به قوه مجریه (تغزیرات حکومتی) خواهد یافت که این مرجع صلاحیت رسیدگی به جرایمی را دارد که صلاحیت رسیدگی به همان جرم در قوه قضائیه جای تردید دارد.

لذا به نظر می‌رسد هرچند کتاب حاضر دارای نقایصی نیز باشد، لیکن فقط می‌تواند به عنوان یک راهنمای مناسب جهت مطالعه همکاران باشد و به هیچ وجه نمی‌تواند مأخذ مورد استناد در مجامع قضایی و منبع مداخله و مدافعه باشد. این مجموعه تلاش و هدیه‌ای کوچک به جامعه پرستاری جهت کاهش مشکلات و امال آن‌ها می‌باشد و امید است که در بازبینی‌های بعدی قوانین و مقررات جدید به همکاران اهدا گردد.

دکتر ابراهیم پوریا مفرد

عضو هیات علمی دانشگاه

سرپرست معاونت درمان دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد

رعایت قوانین و مقررات، رمز موفقیت جوامع پویا است. آنچه امروزه تمدن نامیده می‌شود و معیار پیشرفت ابناء بشری است در گرو تدوین و رعایت قوانین مربوط به جامعه می‌باشد، بدیهی است مقید بودن به رعایت این قوانین توسط افراد جامعه، منجر به همگرایی، پیشرفت و ارتقاء تمدن می‌گردد.

قوانین و مقررات وضع شده در حیطه علوم پزشکی نیز از این قاعده مستثنی نبوده و در راستای پیشرفت علوم پزشکی، رعایت قوانین چه بسا خطرتر و با اهمیت‌تر می‌باشد و بر متخصصین و کارشناسان مربوطه است که ضمن آگاهی کامل از موارد و تبصره‌های آن نسبت به رعایت آن‌ها اهتمام کامل بورزند.

افزایش آگاهی بیماران از حقوق خود در عرصه بیمارستانی و نیز آشنایی آنان با تکالیف حداقلی پرسنل شاغل در حرف مرتبط با پزشکی از یکسو و نیز پیچیدگی فرآیندها و خدمات قابل ارائه در مراکز درمانی از سوی دیگر وظایف خطیری را بر دوش پرسنل بیمارستان و به ویژه کادر پرستاری قرار داده است.

بدیهی است با توجه به شرایط مذکور، لزوم آگاهی کامل از قوانین توسط این قشر زحمتکش می‌تواند از مشکلات قضایی احتمالی کاسته و آن‌را به حداقل برساند. هر چند چاپ قبلی این کتاب توانست نسبت به افزایش آگاهی پرستاران گام‌های مفیدی بردارد، بدون شک بازنگری و افزودن موارد جدید در مجموعه فعلی گریزناپذیر می‌نمود و در همین راستا مؤلفین تلاش نمودند در این چاپ نسبت به رفع نواقص اقدام نموده و با مطالعه بیشتر، فصل «اهمیت مدارک و اسناد پزشکی و انواع فرم‌های موجود در پرونده‌های پزشکی» را نیز تدوین و به این کتاب بیفزایند. امید آن که مخاطبین بتوانند با خدمات صادقانه خود در جهت رضای خالق هستی، ضمن کسب اجر اخروی در صورت مواجه با مسائل قضایی در این حیطه نیز سرافراز باشند.

ان شاء الله...

دکتر محمود اخلاقی (عضو هیات علمی)

معاون درمان دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد

سخنی با خوانندگان

اول دفتر به نام ایزد دانا

خالق یکتا پروردگار حی توانا

حمد و سپاس ایزد منان را که با الطاف بیکران خود به ما توفیق ارزانی نمود تا بتوانیم در جهت اعتلای سطح علمی و آگاهی همکاران گامی کوچک برداشته و در انجام رسالتی که بر عهده ماست، شاید مؤثر واقع گردیم. امام علی (ع) می‌فرماید: علمی که در کار جلوه کند، برترین نوع دانش است. به مصداق این کلام زیبا، گردآوری این مطالب را با هدف درهم آمیختن علم و عمل در حرفه مقدس پرستاری در بکارگیری صحیح گزارش‌نویسی در پرستاری و اهمیت قانونی آن انجام داده‌ایم و آن را به کلیه همکاران تقدیم می‌داریم، باشد که مورد قبول قرار گیرد. همان‌طور که می‌دانید گزارش پرستاری جامع، عاملی برای رفع اتهام و تبرئه پرستاران است و طبعاً نارسایی در گزارش پرستاری می‌تواند عاملی برای تأیید اتهام تلقی شود. از نظر حقوقی عملکرد تیم پزشکی با ثبت موارد قابل اثبات است و موردی پذیرفته می‌شود که خوب گزارش و ثبت شده باشد.

در طول مدت خدمت در واحد آموزشی و بخش‌های درمانی با بررسی گزارش پرستاری همکاران، نقایصی وجود داشت که ما را برآن داشت تا با استفاده از منابع علمی و یاری برخی دوستان به آشنا نمودن همکاران در این زمینه بپردازیم. وظیفه خود می‌دانیم از آقایان محمدهاشم رئیسی (کارشناس ارشد پرستاری)، دکتر هدایت‌الله شیرزاد (معاون پژوهشی)، دکتر حسین یوسفی (معاون پژوهشی) و خانم دکتر معصومه معزی (کارشناس مرکز مطالعات و آموزش علوم پزشکی) در دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد که ما را مرهون لطف و راهنمایی خود قرار دادند، سپاسگزاری نماییم. امیدواریم کسانی که این مجموعه را مطالعه می‌نمایند به همان اندازه که تدوین آن برای ما لذت بخش بود، از آن تمتع جویند و با انعکاس نظرات سازنده خود ما را در بهتر نمودن این مجموعه یاری دهند.

مؤلفین

مقدمه مؤلفین بر چاپ دوم

اللهم اخرجني من الظلمات الوهم و اكرمني بنور الفهم
اللهم افتح علينا ابواب رحمتك وانشر علينا خزانة علومك
برحمتك يا ارحم الراحمين

پس از چاپ اول این اثر و استقبال قابل توجه همکاران و دانشجویان، بر آن شدیم تا با بهره‌مندی از نقطه نظرات علاقه‌مندان، بشکرانه الهی به بازبینی کامل اثر پرداخته و پس از ویراستاری علمی، املائی و انشایی آن، همچنین افزودن فصلی دیگر با عنوان "اهمیت مدارک و اسناد پزشکی و انواع فرم‌ها" چاپ دوم کتاب تدوین گردید. امید که ویراست دوم این اثر، بر سودمندی آن بیفزاید و همچون قبل، مورد توجه شما مخاطبین قرار گرفته و نظرات و پیشنهادات شما رهگشای ما باشد.

در پایان بر خود لازم می‌دانیم از زحمات بدیع همکاران در معاونت تحقیقات و فن‌آوری و معاونت درمان دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد همچنین بیمارستان امام رضا (ع) مشهد آقایان: سیدجواد رشید، سیدجلیل حسینی ایرانی، مجتبی حیدری هفشجانی، محمد رحیمی مدیسه، وحید گل‌محمدزاده، حمیرا محمدی هفشجانی در این چاپ تشکر و قدردانی نموده و توفیق ایشان را از درگاه باری تعالی مسئلت نماییم.

گر بود عمر به میخانه رسم بار دگر بجز از خدمت رندان نکند کار دگر

مؤلفین

۱۱	فصل اول: حقوق و جرائم
۱۲	الف - حقوق و برخی اصطلاحات حقوق کیفری (جزایی)
۱۳	ب - مجازات و انواع آن
۱۴	ج- منشور حقوق بیمار بستری در بیمارستان:
۱۵	د- حقوق پرستاران
۱۶	هـ- شرح وظایف کادر پرستاری
۳۵	و- آیین نامه اخلاق پرستاری
۳۷	ز- اقسام قصور پرستاری
۴۰	ح - علل خطاهای پزشکی
۴۰	ط - آشنایی با برخی جرم‌ها و مجازات آن‌ها
۴۵	فصل دوم: بررسی قصورات پرستاران
۴۶	الف- برخی از قصورات در پرستاری به ترتیب تکرار
۴۶	ب- برخی از خطاهای پرستاری
۴۶	ج- بررسی چند مورد شکایت علیه پرستاران
۵۶	د - راهکارهایی جهت کاهش نارضایتی بیماران از کادر درمانی
۵۸	هـ - اهمیت بیمه مسئولیت حرفه‌ای کادر درمانی
۶۱	فصل سوم: گزارش پرستاری در ابعاد مختلف
۶۲	الف- جایگاه گزارش نویسی
۶۳	ب- تاریخچه گزارش نویسی
۶۳	ج- تعریف گزارش نویسی در پرستاری
۶۳	د- فواید گزارش نویسی در پرستاری
۶۴	هـ- برخی اصطلاحات رایج در گزارش نویسی
۶۴	و- جنبه‌های گزارش نویسی پرستاری
۶۹	فصل چهارم: معیارهای ارزشیابی کیفیت مراقبت
۷۰	الف- نقش مدیریت پرستاری در رعایت استانداردها توسط پرستار

۷۱	ب- معیارهای ارزشیابی کیفیت مراقبت‌های پرستاری
۷۲	ج - خصوصیات یک گزارش خوب
۷۴	د- روش‌های گزارش‌نویسی
۷۶	ه- فرایند پرستاری
۸۱	فصل پنجم: توصیه‌های لازم در ثبت گزارشات
۸۲	الف - چه مواردی باید در گزارش ثبت شود؟
۸۴	ب- موارد ضروری در ثبت دقیق و صحیح
۹۱	ج- موارد منجر به تحریف گزارش پرستاری
۹۲	د- توصیه‌های لازم برای پیشگیری از بروز خطا و اشتباه
۹۴	ه- استفاده از فناوری‌ها
۹۶	و- استفاده از کامپیوتر برای گزارشات پرستاری
۹۷	فصل ششم: اهمیت مدارک و اسناد پزشکی و انواع فرم
۹۸	الف - اهمیت مدارک و اسناد پزشکی
۱۰۰	ب- انواع فرم‌های مشترک پرونده‌های بیماران
۱۵۰	ج- فرم اختصاصی
۱۹۷	منابع

فصل اول

حقوق و جرائم

الف - حقوق و برخی از اصطلاحات حقوقی

ب - انواع مجازات

ج - منشور حقوق بیمار بستری در بیمارستان

د - حقوق پرستاران

هـ - شرح وظایف کادر پرستاری

و - آئین نامه اخلاق پرستاری

ز - اقسام قصور پرستاری

ح - علل خطاهای پزشکی

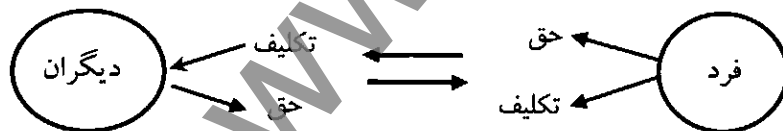
ط - آشنایی با برخی جرائم و مجازات

زندگی حرفه‌ای با مجموعه‌ای از مقررات و قوانین بهم آمیخته است، در هر یک از مشاغل پذیرفته شده اجتماعی توفیق نصیب کسانی است که علم و آگاهی بیشتری از مقررات و قوانین حاکم بر شغل و تخصص خود دارند و در پرتو این آگاهی می‌توانند با مسائل طرح شده در محیط شغلی و اجتماعی درست برخورد کنند. با اعتقاد بر این که جهل نسبت به قانون منشاء بسیاری از مشکلات و گرفتاری‌های انسان در همه زمینه‌ها بخصوص در زمینه شغلی است و تذکر این مطلب که کادر درمانی خصوصاً پرستاران به علت ارتباط تنگاتنگ با بیماران در بسیاری از روش‌های مراقبتی از بیماران با اعتراضات شدید و یا برخورد نامناسب آنان روبرو می‌شوند که گاه مسیر زندگیشان را دستخوش تغییرات دلخراشی می‌کند و توجه به این نکته که حدود ۷۳٪ از کادر پزشکی اصلاً آگاهی ندارند. (براساس تحقیقی در بیمارستان چمران ساوه سال ۱۳۸۵) لازم است از قوانین و مقررات آگاهی کامل داشته باشند پس برخورد لازم دیدیم ابتدا برای درک بهتر مسائل چند اصطلاح حقوقی رایج را بر اساس منابع قضایی و پرستاری تعریف کنیم.

الف - حقوق و برخی اصطلاحات حقوق کیفری (جزایی)

۱ - حقوق

حقوق عبارتست از روابطی اجتماعی که میان دو نفر یا بیشتر برقرار می‌گردد و انسان از آنجا که موجودی است مدنی الطبع (اجتماعی) از حقوق جدا نشدنی است. روابط حقوقی اشخاص بطور عادی دو جانبه است، یعنی وقتی فردی دارای حق است، دیگری با دیگران در مقابل او مکلف به رعایت و انجام آن حق می‌باشند، این معادله به خوبی به وسیله امام علی (ع) در نهج البلاغه بیان شده است: «حق در مقام توصیف فراخ ترین میدان را دارد و به هنگام عدالت و انصاف از هر تنگنایی، تنگ‌تر است، حق هرگز به سود کسی اجرا نخواهد شد مگر آنکه به زیان او نیز اجرا شود و هرگز به زیان کسی اجرا نمی‌شود مگر آنکه به سود او اجرا شود.»

۲ - جرم

در قوانین و مقررات آمده است که اگر کسی به دیگری ضرری وارد نماید، مسئول جبران ضرر وارده می‌باشد که ضرر نیز خود بر دو قسم است:

□ مادی

□ معنوی

ماده ۲ قانون مجازات اسلامی مصوب سال ۱۳۷۵ در خصوص جرم می‌گوید:

"هر فعل یا ترک فعل که در قانون برای آن مجازات تعیین شده باشد جرم محسوب می‌شود."